

WYKAZ OPCJI POZWALAJĄCYCH NA ZŁAGODZENIE AKTUALNYCH TRUDNOŚCI NA RYNKU MLEKA

Organizacje producentów, organizacje międzybranżowe i spółdzielnie mleczarskie pragnące planować swoją produkcję mogą już skorzystać z art. 222 rozporządzenia o jednolitej WOR. Na razie wydaje się jednak, że jest on nieskuteczny ze względu na brak zachęt finansowych. Państwa członkowskie mają możliwość skorzystania z funduszy krajowych (pomoc państwa), aczkolwiek niektórym z nich brakuje odpowiednich zasobów, a inne nie chcą przeznaczyć dostępnych środków finansowych na ten cel.

Z danych Komisji wynika, że w UE-15 odnotowano 1,2%-owy wzrost pogłowia krów mlecznych, podczas gdy w UE-13 ich liczba spadła o 3% (najwyższy spadek odnotowany od 2013 r. - waha się od 5% w Polsce i Estonii do 10% w Irlandii). Oznacza to, że dostawy mleka w UE, zwłaszcza w pierwszym kwartale 2016 r., wzrosną. Tendencja ta powinna się jednak ustabilizować pod koniec roku na poziomie nieznacznie niższym niż w 2015 r. Mówimy tu o dodatkowych 2 mln ton. We Francji wzrost powinien być ograniczony, gdyż przetwórcy nie zachęcają rolników do zwiększenia produkcji. Znaczny wzrost zostanie odnotowany w Irlandii, Holandii i Danii, być może w Zjednoczonym Królestwie i w ograniczonym stopniu w Niemczech. Na wschodzie powinno dojść do stabilizacji dostaw, głównie ze względu na sytuację pogłowia w Polsce, na Węgrzech, Słowacji i w krajach bałtyckich.

Po spotkaniach Prezydencji i Prezydiów Copa i Cogeca, grupa robocza „Mleko i produkty mleczne” podjęła się analizy zbiorowych (a przez to obowiązkowych) działań pozwalających na rozwiązanie problemu nadpodaży, które można zastosować w dobie kryzysu (czyli o charakterze tymczasowym) i ewentualnie przedłużyć, jeśli okazałyby się to konieczne.

Dlatego też sekretariat przygotował wykaz opcji, o których skomentowanie Państwa prosimy (zalety i wady):

- **System rekompensat za zmniejszenie pogłowia krów**

W sprawozdaniu na temat rynku mleka i warunków dla gładkiego wycofania kwot mlecznych z 2010 r. Komisja stwierdziła, że wystarczyłoby zmniejszyć produkcję mleka o 1-2%, by wpłynąć na rynek. Przy tym założeniu należałoby ograniczyć produkcję mleka o 3 mln ton. Do wyprodukowania takiej ilości mleka potrzeba ok. 500 000 krów.

Rekompensata byłaby równa cenie referencyjnej ekwiwalentu mleka za kg (0,23 €), czyli 1380 € za krowę (za okres 1 roku). W sumie, zmniejszenie pogłowia kosztowałoby 700 mln €.

Nie można zapomnieć, że samo zmniejszenie pogłowia może nie wystarczyć, gdyż wiele zależy od wydajności.

Zakładając, że państwa członkowskie miałyby obowiązek ograniczenia produkcji, poszczególne wielkości zostałyby rozłożone w sposób następujący:

		Skupione mleko krowie ('000t)	% 3 mln ton mleka	liczba krów z 500 000 sztuk
	<i>Kod Eurostatu:</i>	<i>mm001</i>		
BE	<i>kwie-lut 15</i>	3.356,9		
	<i>kwie-lut 16</i>	3.774,1		

		417,2	13,91	69.538,33
BG	<i>kwie-lut 15</i>	463,8		
	<i>kwie-lut 16</i>	465,6		
		1,75	0,06	291,67
CZ	<i>kwie-lut 15</i>	2.633,7		
	<i>kwie-lut 16</i>	2.722,6		
		88,9	2,96	14.815,64
DK	<i>kwie-lut 15</i>	4.674,7		
	<i>kwie-lut 16</i>	4.915,3		
		240,6	8,02	40.096,67
DE	<i>kwie-lut 15</i>	28.570,1		
	<i>kwie-lut 16</i>	29.588,3		
		1.018,2	33,94	169.705,00
EE	<i>kwie-lut 15</i>	663,2		
	<i>kwie-lut 16</i>	665,2		
		2,0	0,07	333,33
IE	<i>kwie-lut 15</i>	5.315,0		
	<i>kwie-lut 16</i>	6.244,2		
		929,2	30,97	154.868,33
IE				
EL	<i>kwie-lut 15</i>	556,7		
	<i>kwie-lut 16</i>	564,9		
		8,2	0,27	1366,67
ES	<i>kwie-lut 15</i>	6.059,2		
	<i>kwie-lut 16</i>	6.292,7		
		233,5	7,78	38.919,10
FR	<i>kwie-lut 15</i>	22.912,5		
	<i>kwie-lut 16</i>	23.219,6		
		307,1	10,24	51.180,00
HR	<i>kwie-lut 15</i>	472,5		

	<i>kwie-lut 16</i>	469,0		
		-3,6	-0,12	-593,33
IT	<i>kwie-lut 15</i>	10.006,1		
	<i>kwie-lut 16</i>	10.254,5		
		248,4	8,28	41.403,33
CY	<i>kwie-lut 15</i>	147,0		
	<i>kwie-lut 16</i>	153,3		
		6,3	0,21	1056,85
LV	<i>kwie-lut 15</i>	742,8		
	<i>kwie-lut 16</i>	757,4		
		14,5	0,48	2.418,33
LT	<i>kwie-lut 15</i>	1.340,7		
	<i>kwie-lut 16</i>	1.341,0		
		0,2	0,01	36,67
LU	<i>kwie-lut 15</i>	279,6		
	<i>kwie-lut 16</i>	317,2		
		37,5	1,25	6.256,67
HU	<i>kwie-lut 15</i>	1.365,0		
	<i>kwie-lut 16</i>	1.405,9		
		40,9	1,36	6.811,67
MT	<i>kwie-lut 15</i>	38,9		
	<i>kwie-lut 16</i>	38,0		
		-1,0	-0,03	-158,33
NL	<i>kwie-lut 15</i>	11.340,1		
	<i>kwie-lut 16</i>	12.635,2		
		1.295,1	43,17	215.850,00
AT	<i>kwie-lut 15</i>	2.773,7		
	<i>kwie-lut 16</i>	2.872,4		
		98,7	3,29	16.448,33

PL	<i>kwie-lut 15</i>	9.705,0		
	<i>kwie-lut 16</i>	10.165,1		
		460,1	15,34	76.680,00
PT	<i>kwie-lut 15</i>	1.713,7		
	<i>kwie-lut 16</i>	1.754,8		
		41,1	1,37	6.843,33
RO	<i>kwie-lut 15</i>	903,0		
	<i>kwie-lut 16</i>	851,6		
		-51,4	-1,71	-8.561,67
SI	<i>kwie-lut 15</i>	486,5		
	<i>kwie-lut 16</i>	514,6		
		28,2	0,94	4.696,67
SK	<i>kwie-lut 15</i>	773,3		
	<i>kwie-lut 16</i>	794,4		
		21,1	0,70	3.516,67
FI	<i>kwie-lut 15</i>	2.156,1		
	<i>kwie-lut 16</i>	2.188,6		
		32,5	1,08	5.415,00
SE:	<i>kwie-lut 15</i>	2.669,8		
	<i>kwie-lut 16</i>	2.674,1		
		4,3	0,14	725,00
UK	<i>kwie-lut 15</i>	13.550,7		
	<i>kwie-lut 16</i>	13.980,1		
		429,40	14,31	71.566,67

Jedną z wad tego rozwiązania byłyby potencjalne negatywne skutki dla rynku wołowiny i cielęciny.

Środek ten mógłby objąć również rekompensaty dla zakładów, które zostaną zamknięte.

Taki system został już wdrożony w USA i Nowej Zelandii.

Zalety	Wady

- **Zniesienie dobrowolnego wsparcia powiązanego z produkcją dla branży mleczarskiej**

W celu zwiększenia skuteczności obowiązkowych działań, środek ten mógłby zostać wprowadzony tymczasowo, podczas kryzysu.

Stworzyłoby to równe warunki dla podmiotów zmniejszających produkcję i ułatwiło przenoszenie produkcji między regionami. Należałoby utrzymać spójność między celem jakim jest redukcja produkcji i celem dobrowolnego wsparcia powiązanego z produkcją, czyli jej utrzymaniem.

Z administracyjnego punktu widzenia, należy sprawdzić, jak można do tego doprowadzić, gdyż państwa członkowskie nie dysponują zbyt dużą swobodą jeśli chodzi o wprowadzanie natychmiastowych zmian w programach wsparcia. Ponadto, wsparcie powiązane z produkcją jest najczęściej przyznawane w regionach o utrudnieniach naturalnych.

Zalety	Wady

- **System zarządzania podażą**

O charakterze tymczasowym.

Środek ten jest bezpośrednio ukierunkowany na produkcję i możliwość jej dostosowania.

Jego główną wadą jest fakt, że zahamowałby wzrost dochodów i wiązałby się z dodatkowymi kosztami, w szczególności dla młodych rolników, którzy musieliby wykupić prawa do kwot.

Główne pytanie, które się nasuwa brzmi: kto sfinansowałby ten system i czy należałoby utworzyć krajowy system kwot czy też systemy indywidualne?

Zalety	Wady

- **Kary dla podmiotów przekraczających ustaloną wielkość produkcji (zwiększających produkcję)**

Byłby to środek tymczasowy, obowiązujący przez okres do jednego roku. Kary mogłyby być nakładane również na przetwórców korzystających z systemu prywatnego przechowywania (odtłuszczonego mleka w proszku i masła).

Ze względu na fakt, że kwoty już nie obowiązują, trudno byłoby wypracować odpowiednią podstawę prawną, chyba że system ten byłby systemem prywatnym obowiązującym w organizacjach producentów lub spółdzielniach.

Główne pytanie, które się nasuwa brzmi: kto pobierałby kary? Co więcej, obowiązywałyby one na szczeblu krajowym czy indywidualnym?

Zebrane środki można by wykorzystać na restrukturyzację lub system wsparcia przychodów.

Zalety	Wady

- **Pakiet mleczny**

W Copa i Cogeca wyrażono szerokie wsparcie dla pakietu mlecznego wprowadzającego obowiązki w zakresie warunków umów jak na przykład ceny, wielkości dostaw i czas trwania kontraktu.

Ze względu na obecną, wyjątkową sytuację panującą na rynku mleka oraz długotrwałą i nieprzerwaną kryzys rynkowy, by złagodzić presję, pod jaką uginają się rolnicy, można by wprowadzić dodatkowe wymagania dla umów zawieranych w dobie kryzysu:

- Można by uznać pakiet mleczny (kontrakty) za obowiązkowy (państwa członkowskie nie miałyby możliwości decydowania w tym temacie). Byłoby to działanie nadzwyczajne i tymczasowe.
- Tymczasowość obejmowałaby okres od sześciu miesięcy do roku (ta decyzja należałaby do państwa członkowskiego), gdyż z pewnych analiz wynika, że sytuacja na rynku nie poprawi się do trzeciego kwartału 2017 r.
- Spółdzielnie mleczarskie byłyby zwolnione z tego obowiązku, pod warunkiem, że w ich statucie znajdują się podobne zapisy.

Ze względu na fakt, że pakiet mleczny jest opisany w akcie podstawowym (rozporządzenie o WOR) należałoby wprowadzić do niego poprawki. Art. 219 rozporządzenia o jednolitej WOR umożliwia jednak Komisji zmianę niektórych aspektów przepisów ustanowionych rozporządzeniem w razie wystąpienia zakłóceń na rynku w trybie pilnym.

Zalety	Wady